VN2025-010673
directie sb

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders

B&W

aSpoedvoordracht voor de College vergadering van 08 juli 2025

Portefeuille: Algemene Zaken

Agendapunt: F13

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Organisatie Maatschappelijke Weerbaarheid bij scenario grootschalige en langdurige stroomuitval

Het college van burgemeester en wethouders besluit

Het college van burgemeester en wethouders besluit,

Kennis te nemen van het programma Weerbaarheid van de VrAA en het Amsterdamse programma weerbaarheid, dat complementair aan het VrAA programma de gemeentelijke inspanningen op het thema weerbaarheid vormgeeft, waarbij wordt uitgegaan van het scenario grootschalige langdurige (3 dagen) stroomuitval;

Kennis te nemen van de brief van de voorzitter van de veiligheidsregio aan Burgemeester en Wethouders en deze door te geleiden aan de raad;

In te stemmen met de eerste kosten voor het programmateam (450k), en zodra bekend is welke extra financiële inspanningen nodig zijn om de maatschappelijke weerbaarheid te vergroten, hierover verder te besluiten en indien gewenst (eventueel gezamenlijk met andere gemeenten) met het Rijk in overleg te treden.

Reden spoed

Kernboodschap

Het college wil samen met de Veiligheidsregio zorgen dat Amsterdam beter is voorbereid op de gevolgen van grootschalige stroomuitval en dat Amsterdammers beter weten wat ze kunnen doen als dit gebeurt. Daarvoor wordt een programma ‘Maatschappelijke Weerbaarheid’ opgericht, waarin de gemeente samenwerkt met de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.

Bestuurlijke achtergrond

De samenleving staat onder druk van toenemende hybride dreigingen door veranderingen in de geopolitieke situatie. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) heeft veiligheidsregio’s en gemeenten opgeroepen zich voor te bereiden op een grootschalige verstoring zoals een landelijke stroomuitval van 72 uur. Deze oproep sluit aan op bestuurlijke opdrachten van het Veiligheidsberaad en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) om gezamenlijk op te trekken in de versterking van maatschappelijke weerbaarheid.

Bovenstaand leidde tot een verzoek vanuit het bestuur van de VrAA om een regionaal Programma Weerbaarheid op te richten, wat inmiddels is gestart. Naast dit regionale programma richten de gemeenten in de regio hun eigen programma in, waarbij volgens dezelfde programma-sporen en actielijnen zal worden gewerkt en waarbij nauwe samenwerking tussen regionaal en lokaal niveau zal worden gezocht.

Bestuurlijke prioriteit

Prioriteit is hoog, door de toenemende actualiteit van de hybride dreiging en de noodzaak om vanuit Amsterdam snel goed aan te sluiten op het regionale programma en de landelijke ontwikkelingen

Wettelijke grondslag

Art. 10 Wet Veiligheidsregio's, art. 124 Gw, art. 108 Gemeentewet.

Onderbouwing besluit

Ad 1. Kennis te nemen van het programma Weerbaarheid van de VrAA en het Amsterdamse programma weerbaarheid, dat complementair aan het VrAA programma de gemeentelijke inspanningen op het thema weerbaarheid vormgeeft, waarbij wordt uitgegaan van het scenario grootschalige langdurige (3 dagen) stroomuitval

Op basis van het 72+ scenario is door de Veiligheidsregio een programma met vier sporen opgezet:

sectorgerichte netwerkaanpak (weerbaarheid van vitale en fundamentele sectoren verbeteren)

versterken continuïteit VrAA, gemeenten en hulpdiensten (eigen continuïteit crisismanagement en -organisatie versterken)

risicocommunicatie en gedragsbeïnvloeding (bewustwording met handelingsperspectief)

steunpunten (aansluiten bij landelijk plan voor lokaal netwerk crisis-steunpunten).

De Veiligheidsregio zal dit programma regionaal coördineren en afstemmen via een bestuurlijk afstemmingsoverleg weerbaarheid (BAO-W) van regioburgemeesters, waarvan de burgemeester van Amsterdam voorzitter is.

Uitgangspunt 72+ uur stroomuitval

Het Rijk en de Veiligheidsregio adviseren om de weerbaarheid te vergroten op basis van een concreet scenario waarin de stroom meer dan 72 uur uitvalt en de daarbij behorende cascade-effecten (o.a. uitval mobiele telefonie, druk op voorzieningen, etc.) zich voordoen. Dit scenario heeft grote impact en de effecten van het scenario overlappen grotendeels met de effecten van andere reële crisisscenario's, zoals een grootschalige cyberaanval of extreme wateroverlast. De voorbereiding op een 72+ uur stroomuitval helpt ons daarmee ook met de voorbereiding op andere mogelijke crises.

Vanuit het programma wordt ook gemonitord of er, op aangeven van de NCTV, op andere dreigingen moet worden ingespeeld.

Gemeentelijke inzet (lokaal programma) complementair aan het VrAA programma.

Voor de coördinatie en uitvoering in de gemeente is een complementair programma opgericht dat nauwe samenwerking heeft met de VrAA en met bestaande gemeentelijke programma's en afdelingen.

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van veel lokale maatregelen. Een aantal zaken ligt in de sfeer van crisismanagement en -beheersing en daarmee in de portefeuille van de Burgemeester, maar er zijn ook maatregelen die raken aan andere portefeuilles. Denk aan regelingen voor noodpakketten voor minder bedeelde Amsterdammers of het versterken van de sociale cohesie

ter behoeve van samenredzaamheid in de wijk. Er zijn een aantal actielijnen opgesteld binnen het programma, waaronder:

-het verbeteren van de continuïteit van de crisisorganisatie;

-het verbeteren van de continuïteit van kritieke gemeentelijke processen;

-planvorming rondom noodsteunpunten in wijken;

-risicocommunicatie richting burgers;

-het bevorderen van zelf- en samenredzaamheid van Amsterdammers.

Rol programma

Het programma coördineert het pakket maatregelen dat onder de actielijnen wordt uitgewerkt, biedt kennis en zicht op (nieuwe) ontwikkelingen rond maatschappelijke weerbaarheid, bewaakt de samenhang, voert de communicatie over weerbaarheid uit, houdt zicht op de voorgang van de maatregelen en stemt af over het thema Maatschappelijke Weerbaarheid met het bestuur.

Voor betrokken clusters wordt een opdracht geformuleerd om maatregelen en het gesprek met maatschappelijke partners over weerbaarheid zoveel mogelijk in de lijn te beleggen. Uitvoering van de maatregelen gebeurt dus zoveel mogelijk door de bestaande programma's en directies. Er wordt bijvoorbeeld nauw samengewerkt met het programma klimaatadaptatie dat zich ook richt op het vergroten van weerbaarheid van Amsterdammers, maar dan in relatie tot de klimaatcrisis. Waar nodig (bv bij nieuwe samenwerking tussen programma's of afdelingen rond weerbaarheid) kan het programma hiervoor een coördinerende rol spelen.
Het programma verbindt de verschillende trajecten die in verschillende directies binnen de gemeente al zijn gestart of vanuit hun doelstelling al bijdragen aan het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid. Zo wordt er aangesloten op de processen rond gemeentelijke *Business Continuity Management*, programma's die met vitale systemen werken en programma's rond cyberveiligheid.

Governance

De verantwoording over het programma van de Veiligheidsregio vindt plaats via een bestuurlijk afstemmingsoverleg weerbaarheid (BAO-W), waarin naast de regioburgemeesters ook defensie, het waterschap, de brandweer, GHOR en de politie plaats hebben.

Het Amsterdamse programma stemt via de staf AZ met de burgemeester af over de reguliere voortgang, indien nodig worden daar relevante wethouders uitgenodigd. Waar nodig worden Burgemeester en Wethouders en de raad breder betrokken en geïnformeerd (zoals onder bespreekpunt 2).

Vanuit het gemeentelijk programma kunnen toekomstige keuzes of knelpunten rond weerbaarheid bestuurlijk worden voorgelegd in de BT's Sociaal of Fysiek, en/of in B&W. Dit zal gebeuren in ambtelijke afstemming met de betrokken directies. De clusters en directies worden vanuit het gemeentelijk programma gevraagd om komende tijd (meer) maatregelen rond weerbaarheid in kaart te brengen en hierover samen met het programma bestuurlijke keuzes voor te leggen. De eerste gesprekken tussen programma en directies zijn reeds gestart, maar deze zomer wordt ook gewerkt aan een formele opdracht voor de relevante clusters, zodat de samenwerking komende periode ambtelijk en bestuurlijk goed geborgd is.

Ad. 2. Kennis te nemen van de brief van de voorzitter van de veiligheidsregio aan Burgemeester en Wethouders en deze door te geleiden aan de raad

Namens het bestuur van de Veiligheidsregio is een brief ontvangen waarin op de aanpak weerbaarheid wordt ingegaan. Deze brief is gericht aan de besturen van de verschillende regiogemeenten met het verzoek deze door te sturen aan de gemeenteraden. De brief staat in bijlage 1. In bijlage 2 vindt u bovendien een toelichting op deze brief, waarin specifiek op de gemeentelijke organisatie wordt ingegaan, die als oplegger aan de raad zal worden toegevoegd.

Ad. 3. In te stemmen met de eerste kosten voor het programmateam (450k), en zodra bekend is welke extra financiële inspanningen nodig zijn om de maatschappelijke weerbaarheid te vergroten, hierover verder te besluiten en indien gewenst (eventueel gezamenlijk met andere gemeenten) met het Rijk in overleg te treden.

De initiële kosten voor het gemeentelijk programmateam bedragen 450.000,-. De kosten voor maatregelen die op korte en langere termijn uit de opgave weerbaarheid ontstaan, worden in kaart gebracht bij het uitwerken van de maatregelen. Gedacht kan bv. worden aan kosten voor de noodsteunpunten, het organiseren van extra continuïteitsmaatregelen in gemeentelijke gebouwen, maar ook kosten voor maatregelen die rond stedelijke vitale voorzieningen nodig zijn. Vanuit het Rijk is er nog niet voldoende helderheid over de beschikbaarheid en inzetbaarheid van Rijksmiddelen hiervoor. De eerste ramingen die vanuit het gemeentelijk programma gemaakt worden, kunnen worden ingezet voor gesprek met het Rijk.

Duurzaamheid

Duurzaamheid

Participatie

Op dit moment heeft het programma nog geen gebruik gemaakt van burgerparticipatie. Dit zal in de loop van het programma waarschijnlijk wel gaan plaatsvinden, wanneer we samen met stadsdelen via bestaande participatiestructuren Amsterdammers willen laten meedenken over wat er nodig is om de weerbaarheid (met name zelf- en samenredzaamheid) van de stad te vergroten.

Financiële onderbouwing

LASTEN						
	Product	**I/S**	**Jaar T**	**Jaar T + 1**	**Jaar T + 2**	**Jaar T + 3**
Bemensing kernteam programma		I	€350000	€0	€0	€0
Communicatie en onderzoek		I	€100000	€0	€0	€0
Totaal			**€450000**	**€0**	**€0**	**€0**

I=Incidenteel
S=Structureel

Consequenties gedekt? Nee

Overige toelichting

Op basis van de bemensing van het coördinerend programma en een inschatting van de te maken kosten voor de eerste maatregelen, worden de eerste benodigde middelen ingeschat op € 450.000,- in het eerste jaar (tot zomer 2026):

programmamanager Weerbaarheid: 150K

coördinatoren specifieke actielijnen (waar nodig): 200k

communicatie- en onderzoekskosten: 100K

Hiernaast is inzet nodig vanuit het Stedelijk Strategieteam (projectleider, strategisch adviseurs (2 FTE voor de looptijd van het programma) en andere directies zoals communicatie (1 fte) en OOV (1 fte). Deze inzet wordt om niet vanuit de betrokken directies ter beschikking gesteld.

Conclusie
De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn niet of gedeeltelijk geraamd in de begroting. Een dekkingsvoorstel ontbreekt of voorziet niet in volledige dekking en derhalve is niet voldaan aan de begrotingsregels.

Communicatie

Binnen de gemeente

De start van het programma weerbaarheid wordt via onder meer de directieteams van de clusters gedeeld met de belanghebbende directies. Interne communicatie aan collega's van de gemeente wordt indien nodig bij de uitvoering van het programma ontwikkeld.

Buiten de gemeente

Communicatie over weerbaarheid wordt in samenwerking met de regio en het Rijk ontwikkeld en uitgevoerd.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-044449	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-044473	bijlage 2 TKN commissie AZ brief VRAA (pdf)
AD2025-044474	bijlage 1 VrAA weerbaarheid Brief aan gemeenten juli 2025 (pdf)
AD2025-044476	Advies (pdf)
AD2025-044971	College van B&W Spoedvoordracht (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten